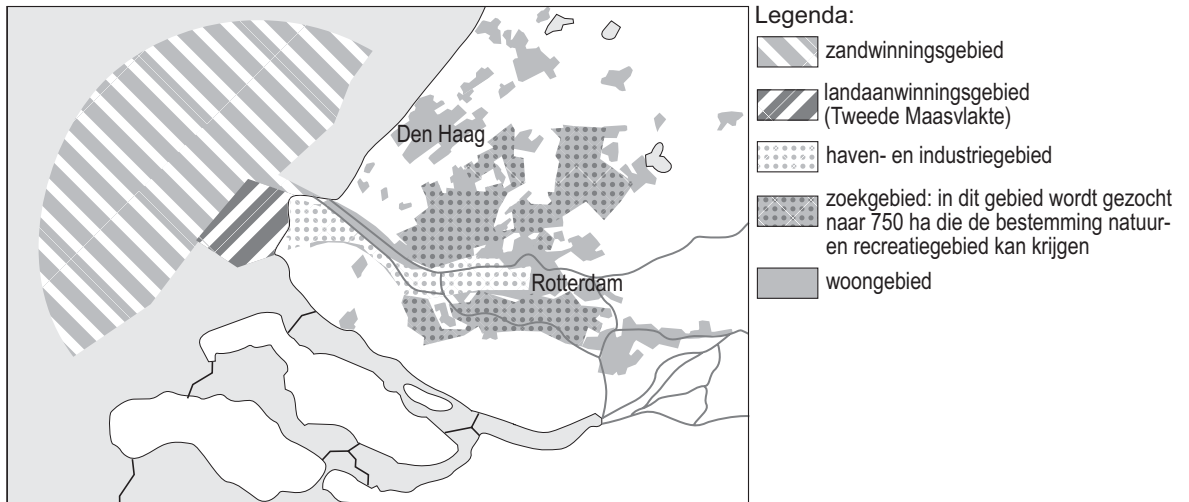

Vervoer en ruimtelijke inrichting

Opgave 4 – Het Project Mainportontwikkeling Rotterdam

bron 4

vrij naar: www.mainport-pmr.nl

bron 5

Bijdrage oplossingsrichtingen aan de realisatie van de dubbele doelstelling

Dubbele doelstelling		Oplossingsrichtingen	
	bestaand Rotterdams gebied	Zuidwest-Nederland	landaanwinning
oplossen van het ruimtetekort	<ul style="list-style-type: none"> - beperkte oplossing voor bestaande chemiesector - geen oplossing voor containersector en nieuwe chemievestiging 	<ul style="list-style-type: none"> - geen oplossing voor ruimtetekort in de Mainport Rotterdam 	<ul style="list-style-type: none"> - volwaardige oplossing voor ruimtetekort Mainport Rotterdam
verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> - diverse mogelijkheden voor verbetering kwaliteit van leefomgeving in Rijnmondgebied 	<ul style="list-style-type: none"> - niet relevant omdat het geen oplossing biedt voor het ruimtetekort 	<ul style="list-style-type: none"> - mogelijkheid voor het bieden van ruimte aan grootschalige milieubelastende bedrijven, waardoor een verbetering van de leefomgeving kan optreden nabij de woongebieden

bron: Milieueffectrapport Mainportontwikkeling Rotterdam

De Nederlandse overheid wil de mainport Rotterdam versterken door ruimte te vinden voor een aantal groeisectoren in de haven. Zij heeft daarbij gekozen voor de aanleg van de Tweede Maasvlakte. Tevens wil de overheid de kwaliteit van de leefomgeving in en rond de haven verbeteren.

Bron 5 toont een schematische voorstelling van richtingen waarin gezocht is naar oplossingen voor deze dubbele doelstelling. Uit deze bron valt op te maken dat de samenstellers van het Milieueffectrapport Mainportontwikkeling Rotterdam verwachten dat grootschalige milieubelastende bedrijven straks zullen verhuizen naar de Tweede Maasvlakte, waardoor de leefomgeving nabij de woongebieden verbeterd zal worden. Je kunt je afvragen of die grootschalige milieubelastende bedrijven, zoals bijvoorbeeld aardolieraffinaderijen, wel bereid zullen zijn te verhuizen naar de Tweede Maasvlakte.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2006-II

- 2p **14** Beargumenteer waarom het niet erg waarschijnlijk is dat aardolieraffinaderijen zullen verhuizen naar de Tweede Maasvlakte.

In het Project Mainportontwikkeling Rotterdam is afgesproken in de regio Rotterdam 750 hectare nieuw natuur- en recreatiegebied te realiseren. Het zal echter nog moeilijk worden om daar ruimte voor te vinden. Dat geldt met name voor het zoekgebied aan de noordkant van Rotterdam. (zie bron 4)

- 2p **15** Noem twee gebiedskenmerken van het zoekgebied ten noorden van Rotterdam waardoor het daar moeilijker is ruimte te vinden voor de aanleg van 750 hectare natuur- en recreatiegebied dan in het zoekgebied aan de zuidkant van Rotterdam.

Een groeisector die behoefte heeft aan meer ruimte is de containersector.

- 2p **16** Leg uit dat er een duidelijke relatie is tussen de sterke groei van de containersector in de Rotterdamse haven en de global shift.

Het proces van decompartmentering zal tot gevolg hebben dat het aantal Europese havens dat wordt aangedaan door de grote containerschepen uit Azië zal afnemen.

- 2p **17** Geef een verklaring voor deze afname.

Onderzocht is of in Zuidwest-Nederland een oplossing gevonden kon worden voor het ruimtegebrek in de Mainport Rotterdam bij de containersector. In het onderzoek werden de Sloehaven bij Vlissingen en de kanaalhaven van Terneuzen met elkaar vergeleken op hun bruikbaarheid als aanvoerhaven van containers. De Sloehaven bleek verschillende voordelen te hebben ten opzichte van de kanaalhaven van Terneuzen.

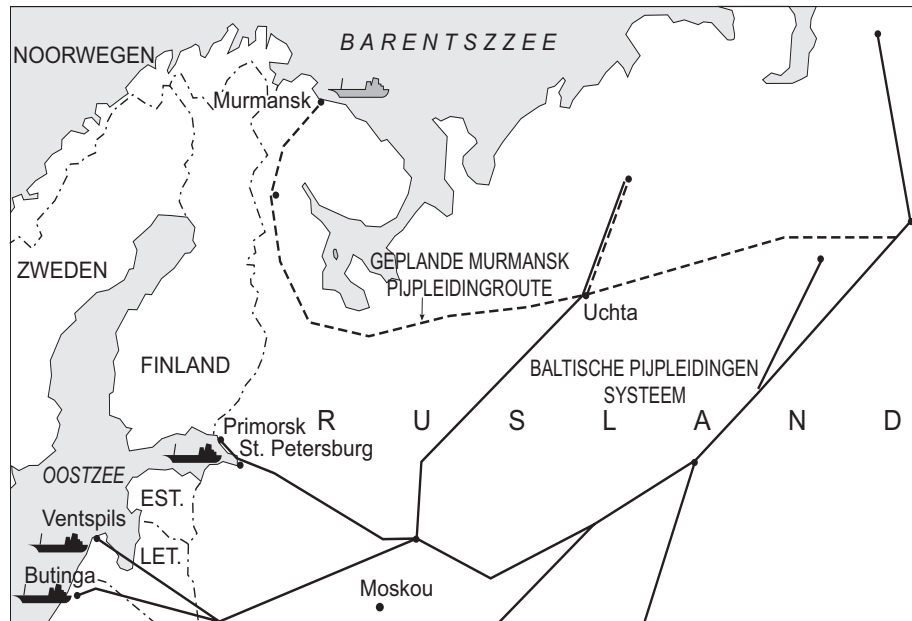
- 3p **18** Geef drie van deze voordelen.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2006-II

havovwo.nl

Opgave 5 – Aardolietransport uit Rusland

bron 6

Legenda:

--- geplande pijpleiding

— bestaande pijpleiding

geplande diepwater-tankerterminal

bestaande tankerterminal

vrij naar: www.oilandgas.nl

Tot 2001 werd een deel van de Russische aardolie via een pijpleiding naar de havens van de Baltische staten gepompt om vandaar per schip naar klanten elders in de wereld vervoerd te worden. Na de opening van de olieterminal in Primorsk besloot de Russische regering dat de Russische aardolie voortaan via deze haven geëxporteerd moest worden.

- 2p 19 Geef vanuit zowel de economische als de politieke dimensie een reden voor de Russische regering om de Russische olie niet langer via de Baltische havens, zoals bijvoorbeeld Ventspils, te exporteren, maar via Primorsk.

Rusland heeft plannen om ook een oliepijpleiding aan te leggen naar de haven van Murmansk.

- 1p 20 Welke fysisch-geografische omstandigheid maakt, volgens kaart 199A (51e druk: 176A), de haven van Murmansk beter bruikbaar als exporthaven van aardolie dan de haven van Primorsk?
- 1p 21 Met behulp van welke atlaskaart kun je dit verschil in fysisch-geografische omstandigheid goed verklaren?

Met name de olieraffinaderijen aan de Amerikaanse oostkust zijn erg geïnteresseerd in deze nieuwe exportroute voor de Russische olie via Murmansk. Er zou dan ook een transportstroom van aardolie van Murmansk naar de Amerikaanse oostkust op gang kunnen komen. Hierbij spelen 'tussenliggende mogelijkheden' geen rol.

- 2p 22 Geef de verklaring voor deze transportstroom met gebruikmaking van de overige twee begrippen uit de interactietheorie van Ullman.

bron 7

Russische aardolie en de Rotterdamse haven

In 2004 verwachtte de Rotterdamse haven ruim 40 miljoen ton aardolie en aardolieproducten uit Rusland te ontvangen. Dit is ruim 30 procent van het Rotterdamse totaal voor deze goederen. In 2001 was dit nog 17 procent. In de overslag van aardolie (inclusief aardolieproducten) staat Rusland inmiddels op de eerste plaats. De belangrijkste Russische uitvoerhaven voor Rotterdam is Primorsk, gelegen aan de Finse Golf bij St. Petersburg. De overslag van de aardolieterminal daar is sinds de opening eind 2001, toegenomen tot 50 miljoen ton ruwe aardolie eind dit jaar. In 2010 moet de capaciteit rond de 100 miljoen ton liggen. Een belangrijk deel van het transport uit Primorsk loopt via Rotterdam. Rotterdam wil zijn aandeel op peil houden en heeft daarvoor een uitbreidingsprogramma gestart. Voorts wordt in de Europoort een installatie gebouwd voor de schip-schip overslag van natte bulk uit de kleinere tankers uit Primorsk naar VLCC's (Very Large Crude Carriers) van 350.000 ton met een diepgang tot 23 meter. Dit soort overslag is relatief voordelig en een goed alternatief voor de overslag op open zee bij Lyme Bay (Verenigd Koninkrijk) en Skaw (Denemarken).

vrij naar: Persbericht Havenbedrijf Rotterdam N.V., 26 oktober 2004

Een pijpleiding naar Murmansk zou gevolgen kunnen hebben voor de positie van Rotterdam als knooppunt in het intercontinentale transport van de Russische aardolie, zoals beschreven in bron 7.

- 2p **23** Wat zou het gevolg voor Rotterdam kunnen zijn van de aanleg van de pijpleiding naar Murmansk, een toename of een afname van de overslag van aardolie? Verklaar je antwoord.

Let op: opgave 6 begint op de volgende pagina.

Opgave 6 – Nieuwe Sleutelprojecten

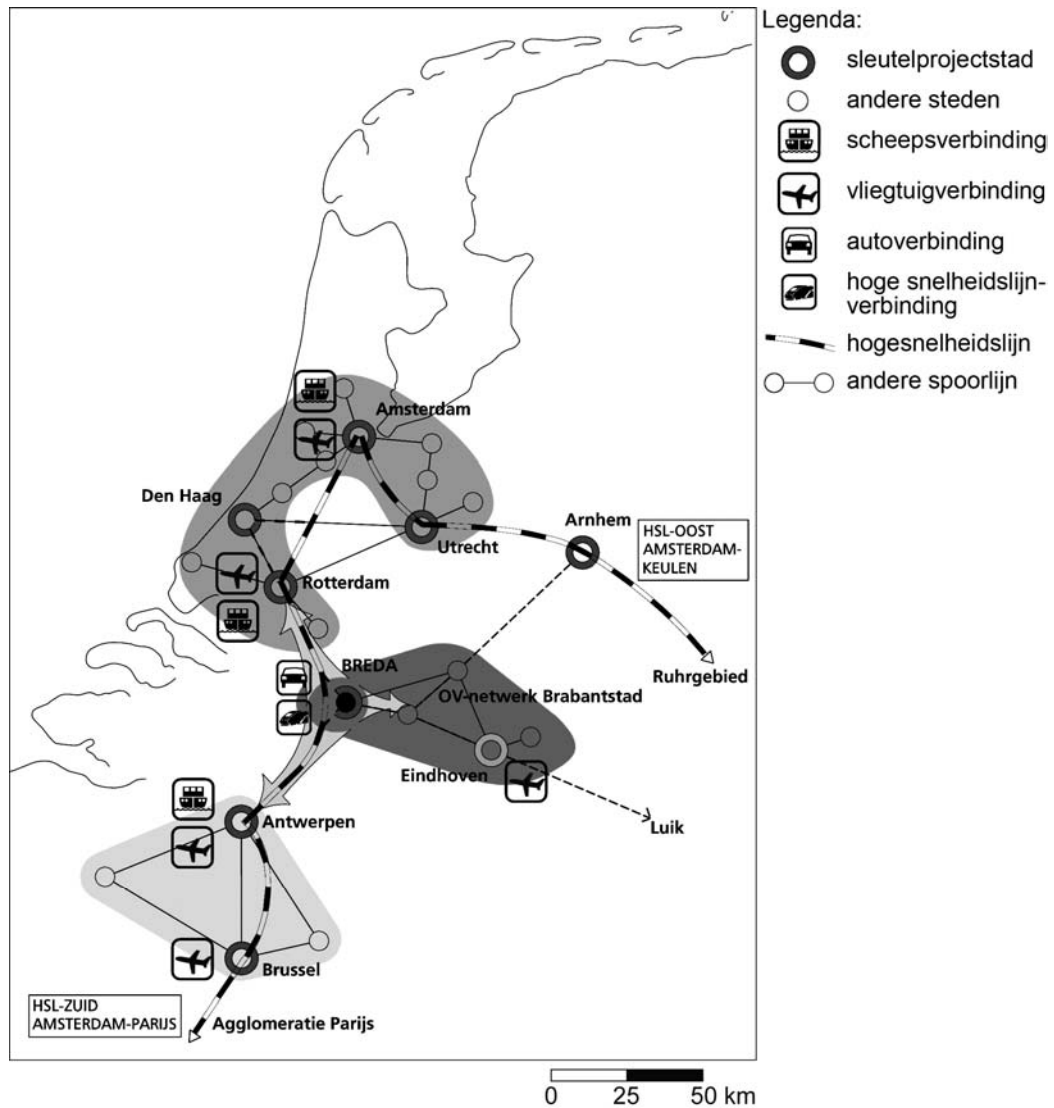
bron 8

Nederland wordt aangesloten op het Europese net van hogesnelheidslijnen (HSL). Over een deel van het traject van de HSL-Zuid gaan straks ook snelle shuttles van Den Haag via Breda naar Antwerpen en Brussel rijden. De komst van de HSL biedt kansen voor de steden die aangesloten zijn op de HSL. De investeringen in de ontwikkeling van de stationsgebieden in deze steden zijn van belang voor heel Nederland. Daarom ondersteunt het rijk de projecten rond de HSL-locaties. Deze zes projecten worden de Nieuwe Sleutelprojecten (NSP) genoemd. Zij moeten zich ontwikkelen tot een evenwichtige mix van wonen, werken en voorzieningen. Eén van deze projecten is het Stationskwartier in Breda.

vrij naar: www.vrom.nl

bron 9

Positie van Breda in de Euregio

bron: Gemeente Breda

Artist impression van het Nieuwe Sleutelproject Stationskwartier Breda

bron 10

bron: Atelier Pro, Den Haag

Artist impression van het Nieuwe Sleutelproject Stationskwartier Breda

bron 11

bron: Atelier Pro, Den Haag

De Nieuwe Sleutelprojecten passen ook uitstekend in het Compacte Stadbeleid van de rijksoverheid.

- 2p **24** Noem twee overeenkomsten tussen de Nieuwe Sleutelprojecten en het Compacte Stadbeleid waarmee je kunt aantonen dat de Nieuwe Sleutelprojecten en het Compacte Stadbeleid goed bij elkaar passen.

De aanwijzing door het Rijk van het Stationskwartier in Breda tot Nieuw Sleutelproject en de realisatie van de geplande shuttleverbindingen zullen op verschillende ruimtelijke schalen grote gevolgen hebben voor Breda.

Op lokale schaal lijken deze projecten, zeker op de wat langere termijn, vooral positieve effecten te hebben op de ruimtelijke kwaliteit van het Stationskwartier.

- 4p **25** Schrijf twee (van de drie) aspecten waarop de ruimtelijke kwaliteit gewoonlijk beoordeeld wordt op je antwoordblad en noteer achter elk van beide aspecten een positief effect van deze projecten op lokale schaal.

Voor veel bewoners van het Stationskwartier in Breda zouden ook wel eens negatieve effecten kunnen optreden.

- 3p **26** Noem, afgezien van de onvermijdelijke hinder tijdens de werkzaamheden, drie van deze negatieve effecten voor de bewoners op lokale schaal.